

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Gemensam vårdnad när hovrätten tonar ned mammans missbruk

Publicerad

09 MAR 2023

Tingsrätten gav pappan ensam vårdnad då behovet av att skydda döttrarna från att fara illa på grund av mammans tidigare alkoholmissbruk väger tyngre än deras egen vilja. Hovrätten bedömer i stället att föräldrarnas konfliktnivå utgör en risk för barnen och dömer till gemensam vårdnad.

Mamman och pappan separerade 2016. Tillsammans har de två flickor födda 2010 respektive 2012. Föräldrarna har gemensam vårdnad om barnen. Mamman yrkade att tingsrätten förordnar att döttrarna ska bo växelvis, en vecka i taget med byte på måndagar. Barnen ska bo jämna veckor hos mamman och ojämna veckor hos pappan. Hon yrkade i andra hand att hon ska tillerkännas ensam vårdnad om parternas gemensamma barn.

Pappan yrkade i första hand yrkat att han ska tillerkännas ensam vårdnad om barnen. I andra hand yrkade han att döttrarna ska ha sitt stadigvarande boende hos honom.

Socialnämnden hade föreslagit att pappan får ensam vårdnad, att döttrarna ska ha sitt stadigvarande boende hos honom och att barnen ska ha rätt till umgänge med mamman jämna veckor från torsdagen efter skolans slut eller klockan 16.00 till måndag ojämna vecka vid skolans början eller klockan 16.00 samt lov- och storhelgsumgänge.

Varbergs tingsrätt ansåg det tveklöst vara så att barnen ger uttryck för en vilja att vara mer tid hos och med sin mamma än i dag. Detta stöds också av vad såväl föräldrarna berättat om barnens reaktioner efter umgänge och vad de gett uttryck för till dem.

En av frågorna i målet är huruvida mamman har eller har haft ett riskbruk beträffande alkohol och vilken påverkan det i så fall har på frågan om vårdnad. Av utredningen och parternas uppgifter framgår att barnen i maj 2021 befann sig hos mamman. Pappan har berättat att barnen sms:ade till honom och ringde och sa att deras mamma var konstig, att en av döttrarna var oroliga och sa att hon ville bo mer hos

honom, att han ringde mammans vuxna dotter som sa att allt inte stod rätt till, att han åkte dit, att flickorna var skärrade och att han beslutade sig för att ta med sig flickorna hem.

Mamman har uppgett att hon när pappan hämtade barnen hade ögonmigrän och därför befann sig i sovrummet. Hon har medgett att hon under en veckas tid därefter drack för mycket alkohol eftersom pappan hämtat barnen och vägrade återlämna dem. Hennes höga alkoholkonsumtion och dåliga psykiska mående ledde till att hon sökte vård vid PIVA varifrån en orosanmälan sedan gjordes.

Av den efterföljande BBiC-utredningen hördes barnen. Umgänge i närvaro av kontaktperson genomfördes under en tid innan talan väcktes vid domstol.

Av journalanteckningar från PIVA från maj 2021, som delvis grundar sig på mammans egna uppgifter i samband med vårdtillfället och som finns redovisade i den BBiC-utredning som inleddes i maj 2021, framträder, enligt tingsrätten, en stark misstanke om att mamman under lång tid haft ett riskbruk av alkohol och att hon överdoserat läkemedel. Redan av hennes i journalen refererade uppgifter, som bekräftats av släktingar som följt med henne till PIVA, framstår det som att hon själv har uppfattningen att hon har en långvarig och allvarlig missbruksproblematik.

Tingsrätten konstaterade sammanfattningsvis att det står klart att mamman har haft ett riskbruk av alkohol som barnen har fått bevittna. Hon har nu påvisat nykterhet i ett drygt år.

Enligt tingsrättens bedömning har det förflutit för kort tid för att i nuläget med säkerhet kunna fastslå att det inte finns någon risk för att mamman i framtiden kommer dricka alkohol. Den enskilt störta riskfaktorn är som tingsrätten ser det dock inte risken för att hon tar ett återfall utan det är hennes bristande insikt i sin problematik och svårighet att erkänna den.

Det finns en stor risk för att hon inte agerar med barnens bästa inför ögonen för det fall en sådan situation som den i maj 2021 på nytt skulle uppstå eller behov av hjälp för barnen uppstår för att de ska kunna bearbeta sina upplevelser. Det finns också en risk för att föräldrarnas olika synsätt i den frågan kommer att gå ut över flickorna. Behovet av att skydda från att fara illa i dessa avseenden väger tyngre än deras egen vilja.

Pappan tillerkändes därför ensam vårdnad och barnen fick rätt till umgänge med mamman i den utsträckning som pappan medgav.

Hovrätten för Västra Sverige gör en helt annan bedömning i alkoholfrågan. Även om mamman inte fullt ut accepterar vad som framgår av utredningen om hennes alkoholmissbruk och hur detta har påverkat barnen, bedömer hovrätten risken som tämligen låg att hon skulle skada barnen genom att återfalla. Hovrätten anser inte heller att hennes bristande insikt och acceptans i detta avseende utgör skäl att utesluta henne som vårdnadshavare.

Hovrätten bedömer att det i dagsläget främst är föräldrarnas konfliktnivå som utgör en risk för barnen. Ett beslut om ensam vårdnad skulle knappast innebära att konflikten minskar på något avgörande sätt, eftersom barnens omfattande umgänge med den förälder som inte har vårdnaden alltjämt skulle kräva att föräldrarna kommer överens och kommunicerar. Om någon av föräldrarna ges ensam vårdnad skulle det dessutom riskera att förstärka konflikten eftersom den från vårdnaden uteslutna föräldern skulle ha svårt att acceptera att den inte hade del i vårdnaden. Utredningen i målet indikerar att så är fallet.

Båda föräldrarna är lämpliga som vårdnadshavare. Barnens åsikter talar för gemensam vårdnad. En gemensam vårdnad bör inte på sikt förvärra konflikten mellan föräldrarna utan bör tvärtom kunna bidra

till att konfliktnivån sänks. Det är därför bäst för barnen att vårdnaden är gemensam. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Växelvis boende kräver som utgångspunkt att föräldrarna har en god samarbetsförmåga. Som redan framkommit har de inte det. Men i enlighet med bedömningen av vårdnadsfrågan anser hovrätten att de ändå för barnens bästa bör kunna ta ett tillräckligt gemensamt ansvar för att få till stånd ett väl fungerande växelvis boende. Det finns därmed utrymme att ge barnens vilja genomslag och förordna om ett sådant boende. Tingsrättens dom i fråga om boende och umgänge ska ändras i enlighet med det sagda.

Mikael Kindbom

Instans: Hovrätterna

Rättsområden: [Tvist mellan enskilda](#), [Vårdnad, umgänge och boende](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter